

[Undervisningsministeren.]

Tilsynet med Religionsundervisningen i Skolen, medens en Amtsprovst har Sæde i Skoledirektionen, hvor man altsaa positivt har nævnt, hvad der efter den nye Tilsynslov skal afløse det gamle Tilsyn, og samtidig ophæver Bestemmelserne i den gamle Lov, hvor Biskoppens Tilsynsret var omtalt, ligger deri efter mit Skøn, at man efter den nye Ordning ikke længere kan sige, at Biskoppen paa samme Maade som tidligere har Tilsyn med Skolen. Hvor megen Vægt man lægger paa det, ved jeg ikke, men det ærede Medlem maa dog erkende, at der bliver en væsentlig Forskel paa en Ordning med en særlig Bestemmelse om Biskoppens Stilling som med Hensyn til Sønderjylland, hvor det positivt staaer, at det er Biskoppen, der fører Tilsyn med Religionsundervisningen i Skolen, og en Nyordning for det øvrige Land, hvor alle Bestemmelser, der hidtil har været om Biskoppens Stilling, positivt er ophævet. Der er ikke i de nye Bestemmelser noget som helst, der aabner nogen Mulighed for Biskoppen for at føre Tilsyn, som det ærede Medlem omtaler.

Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup og andre har fremdeles beklaget sig over, at de smaa Skoler ikke kunde opretholdes, hvis denne Nyordning gennemføres. Jeg giver Ret i, at de smaa Skoler rundt om i Landet har været af meget stor Værdi, og at der i mange af disse Skoler er udrettet et meget dygtigt og meget fortjenstfuldt Arbejde; men jeg har deroverfor kun sagt dette, at vil man gennemføre den Forbedring af Skolen, som alle erkender er rimelig, og vil man give Børnene paa Landet Mulighed for at faa visse nye Fag i Skolen, som dog alle maa erkende for Tiden er mere paakrævet, end det har været før, saa kan man ikke forene Ønsket om at beholde de smaa Skoledistrikter med Kravet om, at Udgifterne skal blive de mindst mulige. Det vil under alle Omstændigheder blive dyrere, hvis man ved hver enkelt Skole skal gøre det muligt at tage de Fag med, enten man saa gør det frivilligt eller ved at indsætte Fagene obligatorisk. Det vil under alle Omstændigheder blive dyrere, naar dette skal indrettes ved mange Skoler, fremfor hvis de større Børn i en Kommune kan samles paa et enkelt eller enkelte Steder og faa denne Undervisning, hvortil der dog saa er et rimeligt Antal Børn, og derfor tror jeg, at Udviklingen i Landkommunerne vil gaa i Retning af, at man mange Steder beholder de smaa Skoledistrikter med Lærerindeskoler for Børnene i de første Skoleaar, og at man samler Børnene i de sidste Skole-

aar til en Undervisning et enkelt eller et Par Steder i Kommunen.

I vor Tid kan store Børn lettere komme et Stykke Vej, end de kunde før. Men i øvrigt er det ærede Medlems Bekymringer for, at Børnene skulde faa milelangt til Skolen, aldeles ugrundet. Der er Bestemmelser, der forhindrer, at en Kommune ganske uden videre kan forlange, at Børnene skal faa en væsentlig længere Skolevej, end Tilfældet er i Øjeblikket. Jeg tror ikke, det bliver muligt i Længden at opretholde en Undervisning, der kan give Befolkningen, hvad den paa disse Omraader har Krav paa, uden at Skolearbejdet i nogen Grad samles i Kommunerne, og jeg tror ogsaa, man derigennem er i Stand til i det store og hele at skaffe den bedste Undervisning; og lige saa rigtigt, som det er, at den enkelte særprægede, dygtige Lærer kan øve megen gavnlig Indflydelse ved den Skole, hvor han har Børnene hele Skoletiden, lige saa rigtigt er det, at hvis der paa et Sted er en Lærer, der er mindre dygtig; og som sidder paa dette Sted alene i en Menneskealder, saa er Befolkningen her ikke tjent med, at den ikke har andre Muligheder for Undervisning af Børnene end hos den paagældende Lærer. Derfor tror jeg ikke, man kan tage saa summarisk paa det og erklære, at under alle Omstændigheder er den lille Skole den rigtige; man maa, som vi har foreslaaet, lade Befolkningen selv afgøre, om den vil beholde den lille Skole, eller om man for enkelte Fags Vedkommende vil samle Børnene i en større Skole om de nye Fag, som vi har foreslaaet at tage op, Sløjd og Husgerning. Disse Fag tænker jeg mig mange Steder gennemført i en Landkommune ved, at man et enkelt eller et Par Steder i Kommunerne indretter Undervisning i disse Fag, fordi der ikke vil være et rimeligt Antal Børn til Undervisning i de enkelte Skoler, og de Udgifter, der er nødvendige for at etablere en saadan Undervisning ved de enkelte Skoler, vil heller ikke staa i noget rimeligt Forhold til Børnetallet. Jeg vilde med stor Tilfredshed se paa, om man skabte en Mulighed for Undervisning i Husgerning og Sløjd paa eet Sted i Kommunen, hvor der samtidig kunde være Betingelser for, at andre kunde benytte Lokalerne til fortsat Undervisning, til Ungdomsundervisning, saaledes at man kunde skabe et centralt Punkt for det Ungdomsarbejde i Kommunen, som jeg anser for at være saa værdifuldt og nyttigt i den kommende Tid.

Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup